

REKENVOORBEEDEN VAN OMSCHAKELLEN

Wat kost omschakelen? Ga ik er financieel op vooruit? Essentiële vragen voor een ondernemer die overweegt om te schakelen. De website www.biologischondernemen.nl/akkerbouw biedt praktische rekenvoorbeelden. Handig bij het maken van een omschakelplan.

De voorbeeldbedrijven op www.biologischondernemen.nl/akkerbouw zijn zoveel mogelijk gestandaardiseerd voor de verschillende akkerbouwgebieden van Nederland. Een ondernemer wordt wegwijs gemaakt in het opstellen van een omschakelplan. Biologische producten leveren meer op maar vergen ook meer werk. De rekenvoorbeelden richten zich op de opbrengsten en kosten van de gewassen. Afschrijvingen en kosten rondom machines en gebouwen worden buiten beschouwing gelaten.

Een voorbeeld is een akkerbouwbedrijf in Zuidwest-Nederland met een bedrijfsgrootte van 60 ha. Het bedrijf is fictief maar representatief voor het gebied. Door van ieder jaar de gewassaldi in beeld te brengen, komen de veranderingen in het totale bouwplansaldo in beeld. In het eerste omschakeljaar komt het bouwplansaldo lager uit dan in de gangbare situatie. Dit komt doordat de kosten stijgen en het product nog niet biologisch mag worden afgezet. De behoefte aan gewasgebonden arbeid stijgt tijdens de omschakeling. De berekeningen brengen uitsluitend de veranderingen van de bouwplansaldi en de gewasgebonden arbeid in beeld en geven een indicatie van de financiële situatie voor, tijdens en na het omschakelen. Het advies is om voordat u de keuze maakt uw bedrijf om te schakelen, een volledige rentabiliteitsbegroting te (laten) maken.

Als ondernemer kiest u zelf hoe snel u omschakelt, maar probeer dit wel zo slim mogelijk te doen. Dit houdt in dat de percelen op een goed moment worden aangemeld. Fasering kan op vele verschillende manieren, maar in de praktijk varieert het tijdpad meestal tussen drie en acht jaar. Veelal wordt met één perceel gestart om ervaring op te doen met een andere teeltwijze. In de loop van het proces kan op grotere omschakelpercelen worden overgegaan. Het is raadzaam in het omschakeljaar een gewas te kiezen met een laag saldo of een makkelijke teeltwijze. Suikerbiet is zo'n gewas. In het jaar erna kan een veevoedergewas worden verbouwd, bijvoorbeeld graan; dit is gunstig voor de bodemstructuur en de beheersing van ziekten en plagen. In het tweede jaar na omschakeling (24 maanden na de omschakeldatum) kan al een biologische teelt op het perceel geplant, gezaaid of gepoot worden.

Het is verstandig goed over dit traject na te denken, om zo snel mogelijk met de meest lucratieve gewassen om te schakelen. Let wel dat parallelteelt – hetzelfde gewas zowel gangbaar als biologisch telen – niet mag.

Tekst; Michaela van Leeuwen en Marcel Vijn
Beide auteurs zijn verbonden aan PPO Wageningen UR